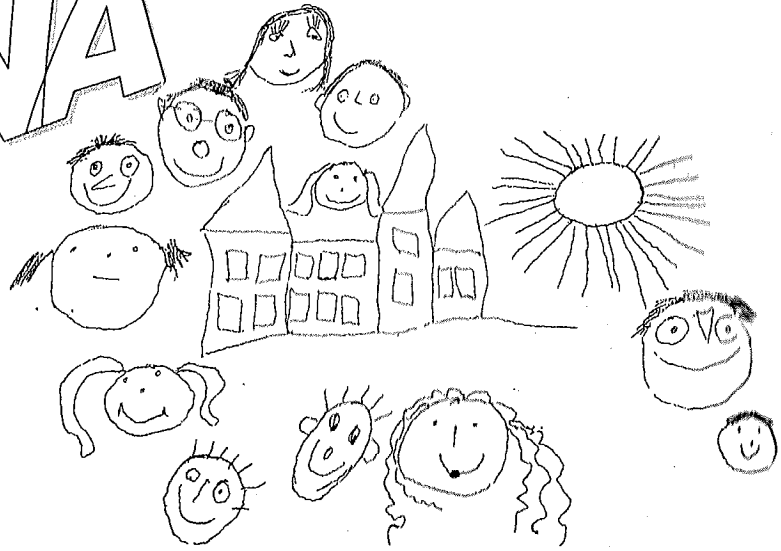

PASACIŅA

Nr. 50 2007.gada janvāris

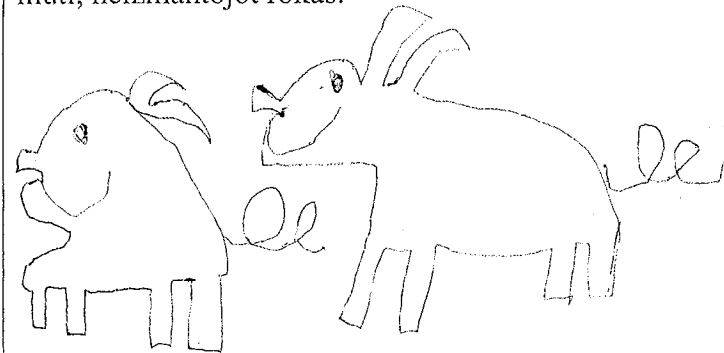
CENA: VIENS PALDIES

„PASACIŅA” JANVĀRĪ

❄ Gada pirmais mēnesis aizritējis ziemas un sniega gaidās. Galvenā tēma šinī mēnesī, ko iepazīna „Pasaciņas” audzēkņi, bija mājdzīvnieki. Goda vietu ierādījām cūkai. Un, ne jau tāpēc, ka pēc ķīniešu kalendāra 2007.gads ir cūkas gads, bet gan tāpēc, ka ziemas vidus jeb vidusziema – 17.janvāris ir Teņa diena.

Senie latvieši Teni godāja kā cūku aizbildni. Cūku svētkus mūsu senči sāka svinēt jau 16.janvāra vakarā. Sievietēm šī diena bija svētdiena, jo viņas nedrīkstēja ne vērpt, ne šūt, ne adīt, jo: ”Ja šai dienā šuj, tad cūkas visu sarok, ja vērpj, tad cūkas saslimst ar griešanās kaiti.” Teņa dienā jāēd cūkas gaļa un cūkgani jāved uz krogu izdancināt lai izdotos labi sivēni. Daudz un dūšīgi jādanco, tad cūkām astītes griežas gredzenā.

Pasacēni ticējumu par dancošanu Teņa dienā ņēma vērā un dūšīgi dejoja, gāja rotaļās, dziedāja, stāstīja pasakas, minēja mīklas. Lielu jautrību visiem sagādāja ēšana pa cūku modei – burkāna daiviņas satveršana ar muti, neizmantojot rokas.

Janvāra sākumā mūsu audzēkņus apciemoja darbinieces no Valmieras Mutes veselības centra. Lai veidotu pareizus ieradumus zobu kopšanai, mutes higiēnai, veselīga uztura lietošanai, katrs vecāko grupu audzēkņis saņēma grāmatiņu „Zobiņš un draugi”. Tajā bērniem saprotamā veidā pastāstīts un parādīts kā jā rūpējas par zobiņiem.

 Sarma, Ineta

„PASACIŅAS” INTERVIJAS

❄ *Par notikušo Teņa dienā un pašreizējiem laika apstākļiem sagatavošanas grupas bērni stāsta tā:*

Matīss – cūku dienā mēs lecām, lidām cūku kūtī, dziedājām par raibo cūku. Citi ēda burkānus, bet man negaršoja. Svētkos bija mana māsa Vendija Partīcija.

❄ Tagad ārā spīd saule. Aizsalusi ir upē, jo ārā ir ziema. Mugurā jāvelk siltā jaka, šalle, jāvelk botes un jāņem cimdi līdz.

Ivīta – biju rukšu ballē. Dejojām, dziedājām par rukšiem. Tie ir rozā, dzīvo kūtī un ēd burkānus. Es to esmu redzējusi kā cilvēki baro rukšus.

❄ Ārā ir auksts, jo ziema. Šogad nav sniega un nevar velt sniega bumbas.

Lāsma – man bija kleita, blūzīte un baltas zeķubiksēs, jostiņa, un ap galvu rozā lakatiņš. Ballē dancojām, rotaļājāmies, dziedājām, stāstīja pasaku. Mūs baroja ar burkāniem un bija jāēd no „cūku siles”.

❄ Ir auksts un vienreiz bija sniegs.

Krista – mēs skaitījām dzejoliņšus, dziedājām, dejojām. Mēs tā kā rukši ēdām burkānus tikai ar mutēm un bez rokām.

❄ Ir ziema, trūkst sniega, nav ar ko pīkoties.

Ričards – runājām par cūku, rotaļājāmies. Mēs ēdām burkānus. Tie bija jāpaņem ar muti un jāapēd. Es apēdu baigi lielu burkānu.

❄ Es domāju, ka ārā ir ziema, jo ir ledus. Trūkst sniega.

Līga – zālē bija cūku balle. Man ap galvu bija rozā lakatiņš. Puikām bija cūku ausis. Mēs tur lēkājām un dziedājām. Mammās arī tur bija. Viņas varēja skatīties.

❄ Mēs bijām ārā. Rokas nosala, lai arī bija cimdiņi.

Raimonds – gājām visādās rotaļās. Mums uz galvas bija cūku ausis un mēs bijām rukši.

❄ Laiks ir auksts, salst deguns. Man ir silta jaka, šalle, zābaki un cimdi. Es gribu sniegu. Tad var braukt ar ragaviņām.

 Sarma

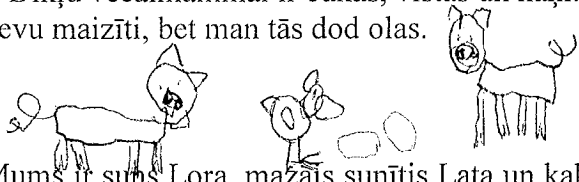
„PASACIŅAS” INTERVIJAS

❄ *Sagatavošanas grupas bērni Sarmai pastāstīja daudz jauku un interesantu lietu par saviem mājdzīvniekiem:*

Lāsma - Man mājās ir kaķis Pūka un suns Džūna. Pūka ir melnā un baltā krāsā. Viņa ēd kaulus un savu sauso barību.

Matīss - Dikļu vecaimammai ir cūkas, vistas un kaķi. Es vistām devu maizīti, bet man tās dod olas.

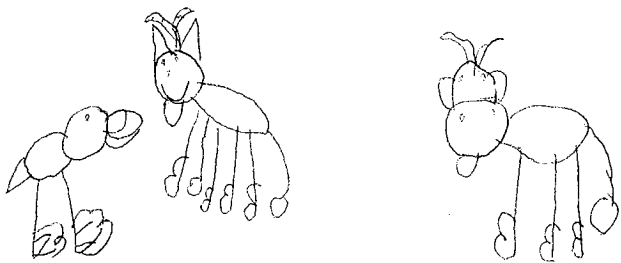

Līga - Mums ir suns Lora, mažais sunītis Lata un kaķis. Alfrēds. Sunītis sargā savus saimniekus un rej, kad nāk svešinieks.

Krista - Mums ir viens kaķis Frīdis. Es Frīdi nēsāju rokās un tas saskrāpēja man vaigu. Frīdis dzīvo istabā un kārtojas kastītē. Tikai dažreiz viņu izlaižam ārā.

Raimonds - Mums ir vistas un gaiļi, pīles, tītari, govīs un teliņi. Mums ir pieci suņi un daudz kaķu. Mani draugi ir suņi. Es tos baroju. Mums vēl ir dažādu krāsu truši.

Kristīne - Man ir kaķis Pipariņš. Viņš ir oranžs. Ēd kaķu barību. Viņš dzīvo mājās, ņer peles. Mēs ar kaķi spēlējamies.

Ivīta - Kaķis dzīvo pie mums Valmierā. Tas ir raibs - melnā un baltā krāsā. Es kaķi sakaitināju un viņš man ieskrāpēja kājā.

Tomass Krists - Mums ir tikai kaķi - Puma, Pele un Pīka. Pele ir vecākā. Es tos mīloju. Vismīļākā man ir Puma. Kaķus baroju ar kaķu barību. Kaķīši ņer peles.

Alise - Man ir kaķis un suņi Lācis un Džeks. Kad eju mājās, suņi rej. Suņi dzīvo savā būdā. Un ir piesieti ķēdē.

Lele - Mūsu kaķi sauc Tīģeris. Viņš spēlējas pa istabu.

Artūrs - Man ir divi kaķi. Viens - melns un oranžs, otrs - melns, balts un oranžs. Kaķi dzīvo kastītē - būrī. Tie ālējas pa istabu. Kaķi mani kacina un ņeras drēbēs.

„PASACIŅAS” TĒMA

Neklausa. Un ...pareizi dara

Kā saprast savu bērnu

No malas izskatās: bērns krīt gar zemi un niķojas, vēl nekaunīgi nosaucot mammu par stulbeni. Izrādās - viņš nebūt nevēlas ieriebt vecākiem. Pat ja tā ļoti, ļoti izskatās. Palīdzot bērnam apzināties, KĀPĒC viņš tā uzvedas, pieaugušais spēj palīdzēt sasniegt to, pēc kā bērns neapzināti tiecas. Kas tas ir?

2 galējības

Gribam to atzīt vai ne, bet tradicionāli domājam, ka „bērns ir tikai bērns” - daudzi vecāki pat nepieļauj domu, ka viņš varētu paveikt ko nozīmīgu. Un šī iemesla dēļ visbiežāk pret savu bērnu izturas ar pārāk lielu aizbildnieciskumu un lutināšanu vai - gluži otrādi - pārlietu viņu kontrolējot, apspiežot un liekot klausīt uz vārda. Abas šīs galējības laupa bērnam drosmi, liek justies mazam un nenozīmīgam, nedrošam par savām spējām un savu vietu pieaugušo vidū.

Tāpēc bērns, kas savā būtībā ir ļoti vitāls, radošs un veiksmīgs, izdomā dažādus veidus, KĀ viņam justies nozīmīgam. Diemžēl no malas šis viņa *plāniņš un funkteris* pieaugušo acīs parasti izskatās kā vienkārši briesmīga bērna uzvedība - vienas tīrās šausmas! Kaut patiesībā, izmantojot tos ieročus un prasmes, kādi ir viņa arsenālā ir pieejami, bērns tikai **jūtas spiests** tā rīkoties - lai pārējo vidū justos līdzvērtīgs, pietiekami atzīts un nozīmīgs.

4 visizplatītākie mērķi, ko bērns ar savu uzvedību vēlas sasniegt

1. Gūt uzmanību. Bērna pārliecība par sevi: „Es neesmu izcils, bet vismaz nepalikšu nepamanīts, ja spēšu panākt īpašu uzmanību, satraukumu vai pakalpojumu.”
Uzvedība, lai to sasniegtu: traucē vecākus, neļaujot viņiem palikt vienatnē, pārtrauc sarunas, jautas pa vidu, ir ļoti trokšņains, pļāpīgs, nemierīgs, pārāk pakalpīgs, ākstīgs, lielīgs - uzvedas visnotaļ traucējoši un apnicīgi. Pieaugušais tad parasti jūtas sadusmots.

2. Gūt varu. Bērns ir pārliecināts: „Es nevaru būt uzvarētājs, bet vismaz spēju parādīt citiem, ka viņi nevar mani pieveikt, atturēt darīt to, ko gribu, vai piespiest darīt to, ko viņi vēlas.”

Uzvedība, lai to sasniegtu: kļūst agresīvs, nekaunīgs, nepakļaujas autoritātei, neklausa, dusmojas, kliedz, atsakās izpildīt darbu. Šāda bērna uzvedība pieaugušajam liek justies bezpalīdzīgam un niknam.

3. Atriebties. Bērna pārliecība par sevi: „Cilvēki par mani neinteresējas, bet es vismaz varu kaut ko izdarīt, lai šo pārestību atmaksātu.” Izklaušās drusku šaušalīgi, taču patiesībā viņš jūtas nevis atriebtīgs, bet pilnīgi pārliecināts, ka cilvēki par viņu neinteresējas.

Uzvedība: kļūst vardarbīgs, brutāls, īgns, vārdos un/vai darbībā aizvainojošs pret vienaudžiem un pieaugušajiem. Cenšas darīt ko tādu, kas otram (visbiežāk - vecākiem) ļoti aizvainotu, piemēram, izstās

„PASACIŅAS” TĒMA

ta kaut ko par viņiem citiem. Un piepeši ciemos atnākušajiem radiem *šauj vaļā*, ka mamma nemīl tēti vai – ka tētis baidās no zirnekļiem. Patiesībā mazais Jančuks šajā gadījumā nevēlas kādu sāpināt, bet viņam vienkārši ir kļūdainais priekšstats par sevi. Bērns vēlas pārliecināties, ka spēj būt kaut kādā veidā nozīmīgs – kaut vai šādā. Pieaugušais var justies aizvainots, pārliecināts, ka bērns ir zemisks un ļauns.

4. Padoties...Bērns domā: „Es nespēšu mēroties ar citiem, bet man vismaz kaut kas jādara, lai cilvēki mani nepamestu.”

Uzvedība: jūtas kā neveiksminieks, kam nekas nevedas un nesanāk. Zaudējis ticību sev un drosmi kaut ko darīt, baidās no citu nosodījuma un novēršanās. Un, lai tā nenotiktu, lai pieaugušajiem nebūtu iespēja no viņa novērsties, bērns izvēlas ...NEDARĪT neko! Viņš pat nemēģina neko sākt, tā vietā ļoti viegli no visa atkāpjas, ir ļoti mierīgs, lēnprātīgs, var izolēt sevi no pārējiem. Šāds bērns atsakās no vecāku piedāvājumiem kaut kur kopā doties, piedalīties kādos pulciņos, tā vietā labāk izvēlas pavadīt laiku sēžot savā istabā. No ārpusē viss izskatās teju ideāli. Tomēr tieši šim bērnam ir galējais, visnegatīvākais priekšstats par sevi. Tieši viņš jūtas neatbilstošs, neiederīgs šajā sabiedrībā un tās priekšstatos. Pieaugušais šajā situācijā jūtas bezcerīgs, gatavs padoties.

Bērna uzvedības mērķi nebūt nav secīgi cits pēc cita – tas atkarīgs no bērna iepriekšējās pieredzes, kā vecāki ir bērnu uztvēruši un audzinājuši. Atkarībā no tā, cik daudz drosmes laupīts, **bērns var nonākt jebkurā no šiem kļūdainajiem priekšstatiem par sevi.** Piemēram, atbilstība var parādīties bērnam, kas piedzīvojis gan fizisku, gan emocionālu vardarbību. Bērns var arī uzreiz padoties, pat necenšoties pievērst sev uzmanību. Bet, bērns, kas padevis, ir bērns, kurš zaudējis visvairāk drosmes, un viņam vajadzīga vislielākā palīdzība no pieaugušo puses.

„Vai varētu būt?”

Situācija nebūt nav tik drūma, kā varbūt izklausās. Jo – labā ziņa ir tā, ka, pārzinot četrus sliktas uzvedības mērķus un atpazīstot bērna uzvedību, mēs, vecāki, varam palīdzēt atklāt viņa uzvedības patieso mērķi un – vislabākais – sadarbības procesā šo uzvedību mainīt. Jo parasti bērns savas sliktās uzvedības nolūku neapzinās.

Ko darīt?

Viens variants – bērns nomierinās pats. Otrs – pajautāt, ko viņš šādā veidā vēlas panākt, kāpēc tā rīkojas. Un pajautāt, vai viņš vēlas dzirdēt arī vecāku domas. Parasti bērns to vēlas. Tad atkarībā no konkrētās situācijas viņam var jautāt:

1. (Uzmanības mērķis) „Vai varētu būt, ka tu domā – es/mēs tevi neievērojam? Kā vēlies likt ar tevi nodarboties, tāpēc gribi, lai mēs uz tevi skatāmies?”
2. (Varas mērķis) „Vai varētu būt, ka tu vēlies man

„PASACIŅAS” TĒMA

parādīt, ka vari darīt to ko gribi, un, ka neviens nevar piespiest tevi?”

3. (Atbilstības mērķis) „Vai varētu būt, ka tu vēlies mani apvainot?”
4. (Neatbilstības mērķis) „Vai tu domā, ka nespēj izdarīt tik labi, kā vēlies? Vai varētu būt, ka vēlies, lai liek tevi mierā?”

(Ievēroj – visos jautājumos lietota frāze „vai varētu būt”- izslēdzot jebkādu apgalvojumu un mērķtiecīgu virzību!)

Ja tas tiešām ir bērna uzvedības mērķis, parasti viņš neatbildēs ar „jā” vai „nē”. **Visuzskatāmāk un spilgtāk šo atbildi atspoguļos viņa spontānā reakcija:** piepešs smaids, acu skatiens vai cita piekrišanas zīme, Pauzot: „Mani saprata!” Ja šī reakcija neseko, vari mēģināt jautāt tālāk, šādā veidā izejot cauri visiem četriem iespējamajiem uzvedības mērķiem. Bērni ļoti labi saprot, par ko ir runa, un ar savu spontāno, neverbālo reakciju pateiks, ko par to domā, kā patiesībā jūtas.

Ko dod mērķu atpazīšana?

Kad ir noskaidrots bērna uzvedības mērķis, pēc tam var kopīgi pārrunāt, ko varētu darīt, lai šo uzvedību mainītu. Un tas patiešām ir iespējams! Kaut vai tāpēc, ka tagad šis mērķis ir noskaidrots un šo uzvedību vairāk nav nepieciešams izmantot. Dažreiz bērns no tās atsakās ilgstošākā laikā, dažreiz – tūlīt pat. Jo bērns saprot, kāpēc viņš to dara (piemēram, - kliegz, ākstās, sit, aizskar, apsaukājas), un arī vecākiem, saprotot savu bērnu, vairs nerodas tādas dusmas kā agrāk. Savukārt bērnam ir ļoti svarīgi sajūst, ka par viņu kāds rūpējas un ka viņam vairs nav nepieciešams izmantot savu sliktu uzvedību, kas patiesībā ir tikai veids, kā justies nozīmīgam.

Dažas vērtīgas atziņas

- ✓ Drosme mēģināt, radīt veidojas no drosmes nebūt perfektiem. Neesi perfekts pats un negaidi perfektumu no saviem bērniem.
- ✓ Bērnam ir svarīgi, ka ar vecākiem viņš var būt tāds, kāds viņš ir.
- ✓ Ja tev jāpārrunā bērna sliktā uzvedība, nošķir to no bērna personības. Šī ir visizplatītākā kļūda – pielīdzināt bērna sliktu uzvedību pašam bērnam. Katrs bērns pēc savas būtības ir unikāls un labs, gatavs sadarboties un augt.
- ✓ Ļauj bērnam būt patstāvīgam. Paša pieredze māca daudz labāk nekā jebkura vecāku pamācība.
- ✓ Dod bērnam laiku iemācīties. Ir svarīgi, ka bērns cenšas, mācās, mēģina. Tāpat ir svarīgi, lai vecāki gaidītu reālu, bērna vecumam un spējām atbilstošu rezultātu. Vērs uzmanību uz arvien labāka rezultāta sasniegšanu, nevis uz ideālu.

SVEICAM !

 DZIMŠANAS DIENĀ

*Redz, kur daiļi bāliņš dzied
Ar savām māsiņām:
Sveši ļaudis klausījās,
Cepurītes noņēmuši.
/L.t.dz./*

<i>Emīliju Lotti Markovsku</i>	4. I
<i>Lindu Āboliņu</i>	4. I
<i>Armandu Lūkinu</i>	5. I
<i>Aivaru Krūzi</i>	8. I
<i>Edgaru Gredzenu</i>	9. I
<i>Renāru Ozolu</i>	11. I
<i>Uldi Gaiķēnu</i>	11. I

SVEICAM !

<i>Samantu Zirni</i>	13. I
<i>Mikusu Oliveru Jēgeru</i>	15. I
<i>Lauru Zelču</i>	19. I
<i>Dārtu Alksnīti</i>	20. I
<i>Daigu Šmiti</i>	30. I
<i>Lindu Vazdiķi</i>	31. I

 VĀRDA DIENĀ

<i>Tatjanu</i>	10. I
<i>Renātu</i>	12. I
<i>Kseniju</i>	24. I
<i>Kārli</i>	28. I
<i>Valentīnu</i>	30. I

„PASACIŅAS” VALODIŅA

 3.gr. iet pastaigāties. Toms Lauris ierauga zem automašīnas sasalušas lāstekas un sauc:
- Re! Tur ir adatas!

 Viola Ričardam Aleksam jautā, kur viņa brillītes.
Ričards Aleks:
- Maisiņā. Man no viņām piekūst deguns un ausis.

„PASACIŅAS” DARBIŅI

Nedēļa sēmas:

- *Balta, balta meitiņa
augtin aug mazumā /svece/*
- *Margaritas Stārastes pasaku varoņi
ciemos nāk.*
- *Metens nāca pār kalniņu...*
- *Cilvēks pats*
- ✓ *Kraukšķītis, Zīlūks un viņu draugi...*
- ciemošanās bibliotēkā. Margaritas Stārastes grāmatu klāsta iepazīšana. 6.II
- ✓ *Metens nāca pār kalniņu...*
- sporta aktivitātes uz kalna, uz ledus.
/vadoties pēc laika apstākļiem/ 14.-18.II
- ✓ *Pedagoģiskās padomes sēde* 23.II
- ✓ *Pilnu pūru pielocīju...*
- Tālās Gaujmalas bērnu un jauniešu folkloras kopu saiets Kauguru pagastā 24.II

„PASACIŅAS” PALDIES

 Daudzie **PALDIES** bibliotēkas - informācijas centra vadītājam *Gundegai* par sadarbību un par izteiksmīgo pasaku un stāstiņu lasīšanu bērnudārza bērniem.

 Pēterim Lapiņam lielais **PALDIES** par atraktīvo un aizraujošo I.Ziedoņa pasakas „Cukurcūciņa” stāstīšanu sagatavošanas grupas bērniem.

 3.grupiņa **PALDIES** teic *Jāņa mammai* par atsaucību un sagādātajiem materiāliem tēlojošajām nodarbībām.

 PALDIES *Brigitai* par padomiem, ziedoto laiku un pacietību datortehnikas *knifu* izskaidrošanā bērnudārza darbiniekiem.

 Redaktore - Ineta

 Korespondente -

Sarma

 Datorsalikums - Anita